WIKIPEDIA

Sloveeni

Sloveeni on slaavilaisiin kieliin kuuluva indoeurooppalainen kieli. Sitä puhuu noin 2,2 miljoonaa ihmistä Sloveniassa sekä naapurimaissa Italiassa, Unkarissa ja Itävallassa.

Sloveeni	
Oma nimi	slovenščina
Muu nimi	
Tiedot	
Alue	Slovenia Italia Unkari Itävalta
Virallinen kieli	Slovenia Itävalta (virallinen vähemmistökieli) Euroopan unioni
Puhujia	2,2 miljoonaa
Sija	ei 100 suurimman joukossa
Kirjaimisto	latinalainen
Kielenhuolto	Slovenian taide-ja tiedeakatemia[1]
Kielitieteellinen luokitus	
Kielikunta	indoeurooppalaiset kielet
Kieliryhmä	slaavilaiset kielet eteläslaavilaiset kielet
Kielikoodit	
ISO 639-1	sl
ISO 639-2	slv
ISO 639-3	slv (http://www-01.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=slv)

Ohje

Kielioppi

Sloveenissa on kuusi sijamuotoa ja kolme kieliopillista sukua.

Muista slaavilaisista kielistä sloveeni eroaa siten, että siinä on yksikön ja monikon lisäksi edelleen duaali, tasan kahta asiaa tarkoittava kieliopillinen luku, joka on muista kielistä hävinnyt.

Historia

Sloveeni jakaantuu kymmeniin murteisiin, jotka eroavat toisistaan niin paljon, että ymmärtäminen saattaa olla vaikeaa. Esimerkiksi itäisimmällä prekmurščinan tai prekmursko narečje -murteella, jota puhutaan Prekmurjessa ja Unkarissa, on noin 80 000 puhujaa. Sillä oli myös 200 vuoden ajan 1900-luvun alkuun asti oma kirjallinen traditionsa ja sanomalehdistö.[2] Toinen standardi-sloveniasta merkittävästi eroava murre oli rozajanski langač (sloveeniksi *rezijanščina*), jota puhuttiin Resian laaksossa Italian Udinessa.

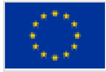
Standardi-slovenia eli ns. uusi slovenia luotiin 1800-luvun puolivälissä. Se perustuu alun perin 1500-luvulla Ljubljanassa puhuttuun kieleen, jolla Primož Trubar julkaisi ensimmäisen kirjan vuonna 1550 ja jolle Jurij Dalmatin käänsi Raamatun 1584. Kieltä vakiinnutti Jernej Kopitar vuoden 1809 kieliopillaan, mutta sen jälkeen monien sanojen oikeinkirjoitusta muutettiin vielä muinaiskirkkoslaavia vastaavaksi ja kieleen otettiin muiden slaavilaisten kielten ja kirkkoslaavin mukaiset monikkomuodot.[3]

Lähteet

1. sazu.si (http://www.sazu.si/) Slovenian Academy of Sciences and Arts. Viitattu 3.3.2012.
2. Neologisms of the First Prekmurje Newspaper Prijatel, NATALIJA ULČNIK, University of Maribor (http://www.ling-phil.ox.ac.uk/events/lingo/papers/natalija.ulcnik.pdf)

Slaavilaiset kielet

bosnia | bulgaria | kašubi | kroatia | makedonia | montenegro | polabi | puola | ruteeni | serbia | serbokroatia | slovakki | sloveeni | slovintsi | sorbi | tšekki | ukraina | valkovenäjä | venäjä

Euroopan unionin viralliset kielet

bulgaria · englanti · espanja · hollanti · iiri · italia · kreikka · kroatia · latvia · liettua · malta · portugali · puola · ranska · romania · ruotsi · saksa · slovakki · sloveeni · suomi · tanska · tšekki · unkari · viro